

Eduskunta

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Päiväys/Datum

03.05.2021

Dnro/Dnr

TRAFICOM/205628/03.03.01/2021

Viite/Referens

Asiantuntijapyyntönnö 28.4.2021

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto - Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 ja 351 §:n ja tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 55/2021 vp)

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä, jolla ehdotetaan jatkettavaksi kolmen väliaikaisen säännöksen voimassaoloa kolmella vuodella. Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Esityksessä ehdotetaan jatkettavan radioviestinnän luottamuksellisuutta koskevaa väliaikaista muutosta, joka mahdollistaa radioviestinnän anonymisoitujen välitystietojen käsittelyn ja hyödyntämisen. Väliaikaisesti voimassa olevan sääntelyn tavoitteena on ollut edistää uudenlaista liiketoimintaa, joka perustuisi radioviestinnän anonymisoitujen välitystietojen käsittelyyn. Väliaikaisen sääntelyn voimassaolo on päättymässä 20.6.2021, mutta sen voimassaoloaikaa esitetään jatkettavan 21.6.2024 asti.

Liikenne- ja viestintävirasto (aiemmin Viestintävirasto) on aiemmissa lausunnoissaan pitänyt määräaikaista muutosta kannatettavana kokeiluna. Viraston käsityksen mukaan mahdollisuus hyödyntää radioviestinnän välitystietoja tilastollisesti liiketoiminnallisiin tarkoituksiin on herättänyt kiinnostusta elinkeinoelämän puolella. Väliaikainen muutos mahdollistaa välitystietojen tilastollisen käsittelyn rajatuissa tilanteissa myös muille tahoille kuin viestinnän välittäjille, joiden osalta vastaavanlainen käsittelyoikeus on jo säädetty teleyrityksille ja muille viestinnän välittäjille sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 142 §:ssä.

Väliaikaisiksi tarkoitettujen säädösten voimassaolon jatkamista tulee aina harkita huolella. Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole tiedossa, että sääntelyn mahdollistamat kokeilut olisivat vaarantaneet yksityisyyden suojaa tai viestinnän luottamuksellisuuden toteutumista tai olleet muuten haitallisia. Voimassaolon jatkamista puoltaa myös se, että yrityksillä on näin mahdollisuus hyödyntää pidempään investointeja, joita ne ovat mahdollisesti tehneet radioviestinnän anonymisoitujen välitystietojen käsittelyä ja hyödyntämistä varten. Liikenne- ja viestintävirasto pitää tarkoituksenmukaisena, että sähköisen viestinnän sääntelyä tarkastellaan kokonaisuutena sähköisen viestinnän tietosuojasetusta koskevan ehdotuksen tultua käsiteltyksi.

Puhelinliittymien puhelinmarkkinointikiellon jatkaminen

Puhelinliittymien puhelinmarkkinointia koskeva kiello on hyvin kapea-alainen. Kiello koskee ainoastaan yhtä toimialaa ja senkin sisällä vain pientä osaa palveluista. Liikenne- ja viestintävirasto on pitänyt parhaana ratkaisua, joka tarkastelisi puhelinmarkkinointiin liittyviä kuluttajaongelmia kokonaisuutena ja pyrki ratkaisemaan kuluttajaongelmat ensisijaisesti yleislainsäädännöllä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on julkaissut puhelinmarkkinointia koskevan tutkimuksen kesällä 2020. Tutkimuksen mukaan puhelinmarkkinointi aiheuttaa runsaasti ongelmia ja vain hyvin vähän hyötyjä enemmistölle kuluttajia. Kuluttajat kannattavat laajasti yleisen puhelinmarkkinointia koskevan lainsäädännön kiristämistä.

Puhelinmarkkinoinnin kiellon voimassaolon aikana puhelinmarkkinointia koskevia asiakasvalituksia on tullut Liikenne- ja viestintävirastoon ja sitä ennen Viestintävirastoon erittäin vähän. Siten voidaan katsoa, että laki on onnistunut poistamaan puhelinliittymien puhelinmarkkinointiin liittyviä kuluttajaongelmia tehokkaasti. Teleyritykset ovat myös täydentäneet lainsäädäntöä itsesääntelyohjeistuksella. Itsesääntelyn voidaan katsoa toimineen varsin hyvin eikä kiellon noudattamista koskevia teleyritysten välisiä toimenpitepyyntöjä ole juurikaan tullut virastolle. Säännöksen voimassaolon aikana virasto on antanut yhden velvoittavan päätöksen puhelinmarkkinointikiellon rikkomisesta vuonna 2018.

Puhelinmarkkinoinnin kiellon mahdollisia kilpailuvaikutuksia on vaikea arvioida. Yhden markkinointikanavan kiello saattaa jossain määrin vaikeuttaa uusien toimijoiden markkinoille pääsyä. Kolmen suurimman matkaviestinoperaattorin markkinaosuus on koko kiellon voimassaoloajan pysynyt käytännössä samalla tasolla, yhteenlaskettu markkinaosuus on yli 98 %. Kun otetaan huomioon numeronsiirtojen korkeana pysynyt määrä (tänä vuonna tapahtunut pieni lasku johtunee pääosin pandemiasta) sekä matkaviestinpalveluiden hintakehitys kiellon voimassaolon aikana, puhelinmarkkinoinnin kiellolla ei voida osoittaa olleen ainakaan merkittäviä vaikutuksia matkaviestinpalveluiden markkinoiden kilpailutilanteeseen ainakaan kolmen suuren matkaviestinoperaattorin kesken.

Kuluttajansuojan varmistamiseksi ja puhelinmarkkinointia koskevan yleislainsäädännön puuttuessa matkapuhelinliittymien puhelinmarkkinoinnin kielloa olisi edelleen hyödyllistä jatkaa. Säännös olisi hyvä edelleen säätää määräaikaisena, jotta sen vaikutuksia on mahdollista tarkastella määräajoin ja sääntelyn tarpeellisuutta voidaan arvioida ottaen huomioon myös muun lainsäädännön kehitys.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää hallituksen esitystä hyvin perusteltuna, eikä virastolla ole siitä enemmälti lausuttavaa.

Jenni Eskola

Ylijohtaja

Anne Kaartinen

Lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
3.5.2021. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia
tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.